

WO MAN EXHIBITION / VÝSTAVA ŽENA OBJEKTEM OBJECT 01.11 - 30.11.2023 PRAGUE CZECH REPUBLIC

BY: BEAT SEXISM

BY: BEAT SEXISM

KURÁTORSKÝ TEXT

Objektifikace*, neboli ponížení člověka na pouhý objekt, je fenomén, kdy u objektifikované osoby dochází k jejímu odlidštění, odebrání jejich pocitů, potřeb a kontroly nad sebou samou. Objektifikace, většinou ženského těla, je v naší společnosti normalizovaný stav. Americká spisovatelka a aktivistka Susan Sontag ve své eseji s názvem „The Double Standard of Aging“ rozebírá, jak je ženské stárnutí oproti mužům měřeno dvojím metrem. Muž zraje, žena pouze stárne. Veškeré atributy, vlastnosti a tělesná změna, kterou ženy s přibývajícím věkem procházejí, jsou něco nepřijatelného. Tato skutečnost z nich činí objekt. Sontag tuto esej napsala v roce 1972. Píše se rok 2023 a můžeme si položit otázku, co všechno, a zda vůbec něco, se změnilo.

Výstava Žena objektem otevírá diskuzi na toto téma. Zastoupeno je celkem 7 umělkyň, které na 11 dílech vzájemně vedou dialog. Díla vznikala nezávisle na sobě, na jiných místech, za jiných podmínek, jinou technikou. Přesto se každé z nich dotýká stejného tématu. Ženy zažívají objektifikaci již od útlého věku, je to zkušenost, se kterou se každá v menší či větší míře během života setkala. Ať už formou bodyshamingu, catcallingu, nedobrovolné

sexualizace, toxicckých vztahů, ageismu nebo násili. Tato výstava reaguje na všechny její formy. Díla se dotýkají buď jednoho nebo více podob objektifikace a odkrývají její každodenní přítomnost v našich životech. Umělkyně ve svých dílech ale také oslavují ženství, jeho mnohovrstevnatost, křehkou sílu. Jako celek tvoří pomyslný manifest za to, převzít zpět kontrolu nad svým tělem. Výstava není sebelitostivou zpovědi umělkyň, ale svědectvím o současné ženské tvorbě, jež vzniká ve společnosti, která stále měří ženy dvojím metrem.

Díla byla instalována tak, aby spolu konverzovala jak tematicky, významově, tak esteticky. Sesterství, pospolitost, sebevědomí a nezávislost na sebe reagují v diptychu fotografií s malbou. Úderná a bojová, ale i klidná abstrakce se střetává s figurou poznamenanou toxicckým vztahem, která v sobě znova objevila respekt. Zdánlivě hravý vyšitý obraz na průhledném podkladu proti sobě staví nevinnost a sexualizaci, naproti tomu šitá figura v sametu přebírá vládu nad svým tělem. Něžnost je zabalena v linorytu. Jemný akvarel odhaluje temnější stránku mateřství. Díla vyprávějí osobní události, které se potkávají

s prožitky všech žen. Každé z nich má v sobě skrytou sílu v jiné podobě. Výstava vyzývá diváky k zamýšlení, jakých všech sfér života žen se objektifikace dotýká.

„Women should allow their faces to show the lives they have lived. Women should tell the truth.“ – Susan Sontag

*V českém jazyce je používán nesprávný výraz „objektivizace“, což ale znamená dívat se na něco objektivně, s odstupem, nezávisle. Naproti tomu objektifikace je proces, kdy je najinou žijící bytost nahlíženo jako na objekt.

CURATORIAL TEXT

Objectification, or the reduction of a person to a mere object, is a phenomenon in which the objectified individual is separated from their feelings, needs, and control over themselves. Objectification, mainly of the female body, is normalised in our society. In her essay titled "The Double Standard of Aging," American writer and activist Susan Sontag analyses how a double standard measures women's aging compared to men. A man matures, while a woman simply ages. All the attributes, qualities, and bodily changes women undergo with age are deemed unacceptable. This fact turns them into objects. Sontag wrote this essay in 1972; it is now 2023, and we can question what, if anything, has changed.

The exhibition "WO(bject)MAN" opens a discussion on this topic. It features seven female artists who engage in a dialogue through 11 different art pieces. These works were created independently, in different places, under different conditions, and using different techniques. Nevertheless, each of them touches upon the same topic. Women experience objectification from a young age, and it is an experience that every woman encounters to a greater or lesser extent in her lifetime. Whether in the form of body

shaming, catcalling, involuntary sexualisation, toxic relationships, ageism, or rape. This exhibition responds to all its forms. The works address either one or multiple forms of objectification and reveal its everyday presence in our lives. The artists also celebrate femininity, its multifaceted nature, and its fragile strength in their works. Together, they create a manifesto for reclaiming control over one's own body. The exhibition is not a self-pitying confession of the artists but a testament to contemporary female art that emerges in a society that exercises a double standard over men and women.

The artworks were installed to engage in thematic, semantic, and aesthetic conversations with each other. Sisterhood, community, self-confidence, and independence react in the diptych of photographs with painting. Powerful and combative, yet serene abstraction clashes with a figure marked by a toxic relationship, which has rediscovered respect within itself. Seemingly playful embroidered image on a transparent background juxtaposes innocence and sexualization, while the stitched figure in velvet takes control of its own body. Tenderness is enveloped in linocut. A delicate watercolor reveals the

darker side of motherhood. The artworks narrate personal events that intersect with the universal experiences of all women. Each of them holds hidden strength in a different form. The exhibition invites viewers to contemplate the various spheres of women's lives that objectification touches upon.

"Women should allow their faces to show the lives they have lived. Women should tell the truth." – Susan Sontag

Photo: Anna Praibišová || Credits: Klára Dudáková

ANNA PRAIBIŠOVÁ

Anna Praibišová (*1993) vystudovala Kulturní ekonomii na Erasmus University v holandském Rotterdamu, kde zkoumala zastoupení umělkyň v muzeích umění v České republice. Založila projekt Ženy v umění, jehož cílem je podpora vizibilité žen tvořících a pracujících v uměleckém sektoru. Pravidelně publikuje v médiích a sbírá umění.

VYSTAVUJÍCÍ UMĚLKYNĚ

Lenka Chánová

LENKA CHÁNOVÁ

Lenka Chánová (*1985) je malířkou a absolventkou grafiky na AVU. Část studia strávila také v Tchaj-pej a nyní žije v Toskánsku. Její tvorba tematizuje lidské figury a jejich tělesnost. Anonymita jejich tváří dodává symboliku a dovoluje divákům vžít se do nových rolí. Lenka se z pravidla dotýká témat ženství v různých polohách a životních situacích, jako je například mateřství či poruchy příjmu potravy. Právě na téma PPP ilustrovala také knihu Martiny Lupírkové „Toho dna se dotýkám už málo“, ve které se inspirovala reálnými příběhy. V minulosti vystavovala například v Nové galerii nebo v galerii Industra.

Q)

Co pro t be osobně znamená objektifikace? Setkala ses s ní někdy?

Termín objektifikace je pro mě strašně složitě uchopitelný a to z toho důvodu, že vlastně vůbec nechápu, jak se to může stát. Po zkušenostech s nevhodným chováním ze strany mužů, vůbec nedovedu pochopit, jak se takhle někdo může chovat. Když jsem obhajovala svoji diplomku, ve které jsem malovala ženy, které bojovaly s poruchou příjmu potravy, tak mi jeden člen komise řekl: „Vy vlastně objektifikujete ženy. Ale vy můžete. Vy jste žena.“ Doted' nad tím přemýšlím, jak to myslí, protože já ten pocit nemám. Moje práce volně vycházejí právě z takových zkušeností.

Zpracováváš téma objektifikace ve své tvorbě aktivně nebo je to něco, co se v ní neplánovaně objeví jako následek nějaké zkušenosti nebo se jí to dotýká okrajově?

Nechávám tomu volný průběh, nepracuji s tím záměrně. Ale v některých malbách se toho dotknu lehkým způsobem, který může v divákovi vzbudit nějakou reakci, může to být pro něj znepokojující. Nejvíce je to patrné asi právě v mé diplomové práci, ze které jsme vybrali i jeden obraz na výstavu. Nepracovala jsem s tím tématem nějak vědomě nebo úmyslně, ale vycházelo to ze zkušeností žen, které bojovaly s PPP. Toto bylo velmi často propojené s velmi nevhodným chováním ze strany mužů. Důležitý byl moment setkávání a sdílení zkušeností v průběhu malování. To sdílení mi přijde léčivé a zároveň se tím v nějakém malém měřítku otvírá diskuze. Vůbec to, že o tom ty ženy začaly mluvit, bylo důležité, jelikož ony o tom normálně nemluví a to je špatně.

Kontext vybraného díla

U vybraného díla s názvem Veronika (ze série Poruchy příjmu) jsem vycházela z konkrétního příběhu ženy a toho, jak se cítila ve vztahu, kde byla vystavena psychickému a fyzickému násilí.

Druhé vybrané dílo se týká mateřství. Na obraze jsem znázorněná já s mým synem. Vzniklo v době, kdy bylo mému synovi 10 měsíců, což bylo pro mě velmi náročné období. Mateřství je obrovská změna, člověk ztratí život, který doposud znal, na začátku může být všechno opravdu náročné – a pro mě bylo. Voda symbolicky znázorňuje skok do ní, naučit se plavat za pochodu. Zvládnout mateřství, na které nás nikdo moc nepřipraví.

Lenka Chánová

Veronika (ze série Poruchy přijmu)

130x155 cm

Akvarel na papíře

2020

Lenka Chánová

Ve vodě

48 x 36 cm

Akvarel na papíře

2022

Photo: Julie Kopová || Credits: Eva Rybářová

JULIE KOPOVÁ

Julie Kopová (*1995) je malířkou a absolventkou malby na AVU. Ve svém studiu pokračuje, nadchla se totiž pro filozofii, které se nyní věnuje na Univerzitě Karlově. Filozofie, stejně jako poezie a hudba, se staly zásadními zdroji inspirace pro její uměleckou tvorbu. Juliina expresivní abstraktní malba pracuje s náladami, pocity a rafinovaně vybranými barvami. Ke každému obrazu přistupuje jako k vizuální metaforě s otevřeným prostorem pro interpretaci. Svou první sólovou výstavu s názvem "Hybrid Landscapes" představila minulý rok v GASK v Kutně Hoře, vystavovala také v Galerii Kvalitář nebo v Galerii Pragovka.

Co pro tebe osobně znamená objektifikace? Setkala ses s ní někdy?

Myslím si, že to má dvě roviny. Zaprve, když je poukazováno hlavně na tělesnou složku člověka v nějakém kontextu a za účelem toho, aby byl dotyčný ponižen nebo i naopak, aby byl vyzdvízen. Na druhou stranu ale může ten člověk v rámci objektifikace fungovat sám. Sám sebe prodává, aby získal pozornost v některých situacích, a to buďto na internetu nebo v reálném životě. Spousta lidí to dělá z různých důvodů, z nízkého sebevědomí a možná z vypočitatelnosti, aby se někam dostali a někdo i třeba z nějakého pudu sebezáchovy, takové chování ale nekritizuju.

Sama jsem zažila situaci, kdy jsem byla vyzdvihovaná ve vztahu k mým ženským atributům, k tomu, že jsem mladá žena. Vždy mě potěší, když mě někdo sleduje a zajímá ho pouze moje práce. To je pro mě ideální rovina. Nicméně patří k tomu to, jakou mám estetiku, kterou sama okolo sebe vytvářím. Ta souvisí s mou prací, nedá se oddělit. Myslím si, že fungujeme jako komplexní balíček – to, jak vypadáme, se odráží i na tom, co děláme.

Zpracováváš téma objektifikace ve své tvorbě aktivně nebo je to něco, co se v ní neplánovaně objeví jako následek nějaké zkušenosti nebo se jí to dotýká okrajově?

Uvažuji nad tím hodně, do svého umění to implementuji metaforicky a podvědomě. Ostatně tak já uvažuji o všem. Bavi mě to tam asociativně dostávat. Zažila jsem určitá traumata, ze kterých mi pomohlo dostat se právě pomocí vizuálního přemýšlení. Barvy mi pomohly utéct do jiného světa. Nebo naopak dostat ven konkrétní emoci a vyčistit to tělo a tu duši. Malba je strašně tělesná věc, což mi pomohlo očistit i mé tělo. To téma objektifikace se toho dotýká z dálky, ale vlastně velmi z blízka?

Kontext vybraných děl

Vybrali jsme dvojici obrazů, která nějakým způsobem obsahuje přerušující světlo. Jeden obraz je velmi intenzivní, hodně kresebný. Jsou tam kontrasty mezi barvami, které mají vytvářet až oslepení toul intenzitou. To pro mě symbolizuje obranu. Je to velmi spjaté s boxem, kterému se aktivně věnuji, a který mi dodává sílu a vědomí, že se budu moct ubránit, kdybych byla ohrožená. V momentě, když boxuji, žiji přítomností. Ona ta přítomnost ale není možná žít dlouho. Má nějaké své limity, stejně tak jako koukat se do tohohle obrazu. Člověk by ho možná nemohl mít úplně pořád na očích. Je daný do kontextu s druhým dílem, které je ale určitým způsobem zklidňující. Takový klid před bouří

nebo po bouři.

Jsou to kontrasty, které se vyvažují. Podobně jako energie, které k nám v životě chodí – dobré situace, špatné situace. V této sérii je útočná role obrany v protikladu nutnosti nebýt stále v křeči. Mám pocit, že v současné době, a možná i v rámci moderního feminismu, je problém, že ženy jsou převážně v té obranné fázi, neustále v křeči. A co z toho vzejdě? Únava, odpadnutí a ve finále nic. Žádný produkt. Křeč je rozhodně potřeba, musí tam být síla. Ale správný, dobrý boxer nebude pořád v útoku, on se také bude snažit trochu unavit soupeře. Trochu si poodejde, zklidní se. Tento přístup podle mě funguje na všechno.

Julie Kopová
Space Tribe
35x35 cm
Akryl a olejový pastel na plátně
2023

Julie Kopová
Blind
35x35 cm
Akryl a olejový pastel na plátně
2023

Photo: Wlasta Laura

WLASTA LAURA

Wlasta Laura (*1994) je fotografkou, vizuální umělkyní a absolventkou tvůrčí fotografie na Slezské univerzitě v Opavě. Její fotografie představují ženský pohled na svět – „fotografie, které by žádný muž vyfotit nedokázal“. Wlasta si hraje se skrytou symbolikou, metaforami a příběhy. Její estetika pojí evropskou a blízkovýchodní kulturu, včetně erotických konotací ukrytých v moravských tradicích a krojích. Zároveň se na fotografiích setkává dívčí věk a ženství, s jehož intimitou a silou Wlastu baví pracovat. V minulosti vystavovala v galeriích v Izraeli i České republice. Její snímky se objevily také v časopise Vogue.

Co pro tebe znamená objektifikace? Zažila jsi ji někdy?

Uvědomila jsem si, že já jsem se s objektifikací setkala už v 11 nebo ve 12 letech, kdy jsem v mysli byla ještě hodně holčičí. Nemyslela jsem na kluky a na to, jaký to je chodit s nimi, to mě spíš děsilo. Vlastně jsem k tému věcem došla docela dost pozdě. Zároveň jsem ale byla brzy fyzicky vyspělá, takže kdybych žila v jiné kultuře, než v té naší, tak už jsem třeba ve 12 letech provdaná. V té době mě lidé vnímali tak, jako kdyby mi bylo 16, 17 a podle toho se ke mně taky chovali. A chovali se tak ke mně hlavně muži. Poté jsem se s objektifikací setkala, když jsem poprvé nastoupila na vysokou školu. Začal mě v podstatě vydírat jeden vyučující, který byl o několik desítek let starší. Bylo to velmi nepříjemné. Dělo se to jen na základě toho, že jsem nevypadala jako prototyp šprtky, ale měla jsem nalakované nehty, vypadala jsem žensky, upraveně. Vzbuzovala jsem v něm určitou představu ženy, která ve skutečnosti nejsem. Začal se ke mně chovat, jako kdybych měla na každém prstu deset kluků, a tím pádem neměla problém mít něco i s ním, dělal docela jasné náznaky. Myslím si, že snad každá žena, každá dívka se s tou objektifikací chtě nebo nechtě vždycky setká. Já jsem se s tím setkala i ve vztahu.

Na druhou stranu objektifikace se dopouští i sami tvůrci, když se například jedná o zpracování divadelní hry, filmu nebo fotografie, kdy je vize toho umělce důležitá. Hledá určitý typ ženy nebo muže a bohužel se na ně někdy dívá jako na kus masa, protože potřebuje ten jeden typ. Např. když já fotím a zabývám se tam svou babičkou, tak přirozeně hledám někoho, kdo mi tu babičku zamlada bude vizuálně připomínat.

Zpracováváš téma objektifikace ve své tvorbě aktivně nebo je to něco, co se v ní neplánovaně objeví jako následek nějaké zkušenosti nebo se jí to dotýká okrajově?

Myslím, že objektifikace celkově zasahuje do různých sfér mého života, které mě trápí. A právě to, co mě trápí, nebo když se potřebuji s něčím vyrovnat, tak v tom mi pomáhá tvorba. Mám to tak půl na půl, někdy s tím pracuji vědomě, někdy to vychází z mého podvědomí. Nad objektifikací hodně přemýšlím a proto, že mě to trápí, tak se to i logicky promítne do mé tvorby.

Kontext děl

Dnes převládá názor, že kroj je cudný, že se nosí do kostela a že přítomnost nahého těla může být ostudná. V minulosti to však nebyla úplně pravda... V průběhu vývoje kultur v Evropě se postoje k nahotě lišily – převládalo buď její zakrývání, nebo odhalování. Nahota byla běžnou součástí lidové a vesnické kultury. Vtip na fotografií s názvem The Unspoken Things je ten, že dívky na sobě mají oblečenou verzi podlužáckého kroje, která je určená primárně do kostela. Zakrývají si oči, protože v kostele je podle naší převládající tradice nahota nepřípustná. Na dalších fotografiích v souboru je ale stavím do kontrastu s nahým tělem.

Na fotografií s názvem Twins jsou jednovaječná dvojčata Katka a Bětka, které byly hodně šikanované ve škole. Focení pomohlo dívky dostat zpět na cestu ke svému přirozenému sebevědomí. Jedna z nich je více holčičí a druhá klučičí, přirozeně si tak jedna oblékla šaty a druhá pánský kroj. Což neznamená, že by byla o to miř ženou. Věděla jsem, že v těch dvojčatech je přirozená polarita. Anima a animus je v nás všech, žena má v sobě kus muže a muž má v sobě kus ženy. Někdo má třeba trochu více, někdo má trochu méně. Toto mě bavilo pozorovat na jednovaječných dvojčatech.

Wlasta Laura
Twins
50x70
Digitální fotografie
2023

Wlasta Laura
The Unspoken Things
50x70
Digitální fotografie
2023

Photo: Lucie Rosická || Credits: Manon de Cabarrus

LUCIE ROSICKÁ

Lucie Rosická (*1998) je malířkou, textilní výtvarnicí a studentkou malby na AVU. Byla na rezidencích v Turíně a v New Yorku. Ve své tvorbě spojuje tradiční řemeslnou práci s látkou, kterou se naučila od své maminky a babičky, s klasickou figurativní malbou. Její látkové obrazy představují všední a intimní momenty v životě moderní ženy. Baví ji kombinovat luxusní materiály s těmi, které pochází ze second-handů. Minulý rok byla součástí skupinové výstavy „Stop History“ na festivalu umění Warsaw OFF Art ve Varšavě a letos vystavovala taky v Operu či galerii The Design.

Co pro tebe znamená objektifikace? Zažila jsi ji někdy?

Když jsem byla v pubertě, tak jsem chtěla být modelkou a začala jsem chodit na různé castingy. Díky modelingu a obecně vysokým nárokům ze všech různých stran, jsem to přenesla na to, jak mám vypadat. V té době se také rozjely sociální sítě. Myslím si, že jsem to všechno hodně pasivně nasávala a to potom ve mně vyústilo v poruchy příjmu potravy, kterým jsem se věnovala i v jednom cyklu ve své tvorbě, kde jsem používala korzet jako symbol pro tohle období. Korzet pro mě vyjadřoval to, když se člověk tvaruje a sám sebe omezuje pro to, aby nějak vypadal.

Další celkem silný zážitek, který mě formoval a na který jsem také reagovala svými díly, byl cyklus Sugar daddies. Když jsem byla v prostředí modelingu, tak se mi začalo stávat, že mě zvali na rande o mnoho let starší pánoně. Obecně si myslím, že tento svět hodně normalizuje model "mladá dívka a úspěšný starší pán". Tito pánoně mě tedy zvali na večeře a mě bavilo zkoušet hranice těchto situací. Začala jsem potom chodit na internetové seznamky, kde tito muži dávali svoje fotky a já jsem potom ty fotky z těch serverů stahovala a překreslovala jsem je do jemných růžovo bledě modrých jednoduchých kresek fixou. Když jsem tento cyklus prezentovala na AVU při klauzurách, tak

jsem se trochu styděla. Cítila jsem se nepřijemně, že mi je devatenáct, dvacet a komisi starších mužů vlastně říkám: „Ty, ty a ty, tak takoví pánoně jako jste vy mě zvali a nabízeli spoustu výhod“. Vždycky jsem tu objektifikaci viděla, formovala se ve mně.

Zpracováváš téma objektifikace ve své tvorbě aktivně nebo je to něco, co se v ní neplánovaně objeví jako následek nějaké zkušenosti nebo se jí to dotýká okrajově?

Podle mě je tam velká část podvědomá, která je způsobena tím, že jsem vždycky měla ráda módu, módní časopisy, měl na mě vliv také Instagram. A myslím si, že tady z toho hodně momentů přichází do mé práce nevědomky. S čím mě baví vědomě si hrát, je transformovat nebo přenášet svoji figuru pomocí autoportrétu. Je to něco, co znám nejlépe. Je to i něco, s čím jsem aktivně bojovala. Baví mě si přebírat kontrolu skrz svou tvorbu nad tím, jak moje tělo bude zobrazováno. Obecně mě baví, jak jako ženy půzujeme na selfiečkách, jelikož se fotíme tak, jak chceme my a to je obohacující. Do těch někdy „sexuálních póz“ mě baví dodávat dokonalé nedokonalosti – znaminka, pupinky, chlupy a něco, co je nám vlastní a díky čemu bychom se možná i my víc cítily jako dospělé ženy.

Kontext díla

Dílo vzniklo v Turíně, kde jsem byla na rezidenci. Chtěla jsem zachytit všechny pocity a zakonzervovat je pro sebe skrz to dílo. Samozřejmě další inspirací byl nejprofláknutější námět Snídaně v trávě od Edouarda Maneta. A potom tady z našeho českého uměleckého rybničku bych ráda zmínila Ondřeje Brodyho a jeho performance Snídaně v trávě. V mé díle, které je určitou alegorií právě na Snídani v trávě od Maneta, žena na piknikové dece sedí sama, je nahá a fotí se, protože chce. Sama si určuje, jak chce být zobrazena, bere si zpět kontrolu nad svým tělem, nejsou to muži, kteří ji objektifikují. Mužská energie je přítomná spíš v detailech, jako jsou třeba „mužské“ cigarety Marlboro.

Lucie Rosická
Picnic in parco Valentino - Girls dinner
130x160 cm
Prošívaný samet a akryl
2023

Photo: Marie Štumpfová || Credits: Olivia Dvořáková

MARIE ŠTUMPOVÁ

Marie Štumpfová (*1984) je ilustrátorkou a absolventkou ilustrace a grafiky na UMPRUM. Jeden semestr strávila také na stáži na AVU v Ateliéru Grafika II u Vladimíra Kokolii. Ve své poslední tvorbě pracuje s ženským tělem, které vykresluje v různých polohách. Skrze kresbu zkoumá a zpřítomňuje jeho krásu, něžnost a intimitu všedních momentů. Typicky si hraje s poetikou, ženskostí a minimalismem. Marie ráda tvoří s přesahem do jiných oborů. Do její tvorby se tak například propisuje i její záliba v módě a experiment s kombinováním různých materiálů. V minulosti se věnovala také umělecké tvorbě pro děti a ilustrovala několik knih.

Q)

Co pro tebe osobně znamená objektifikace? Setkala ses s ní někdy?

Objektifikaci vnímám spíše okrajově, v mém životě se s ní nesetkávám přímo. Myslím, že je ale mnohem častějším jevem a má i jemnější podoby, které nejsou součástí nepřijemné nebo urážející, a proto jsou tolerovány. Je zde velmi tenká hranice mezi tím, kdy vnímáme druhého člověka celistvěji jako bytost, a kdy sklouzneme k nazírání jako na objekt, který nějakým způsobem naplňuje naše potřeby. A to se děje i v našich nejbližších vztazích.

Zpracováváš téma objektifikace ve své tvorbě aktivně nebo je to něco, co se v ní neplánovaně objeví jako následek nějaké zkušenosti nebo se jí to dotýká okrajově?

Téma nezpracovávám vědomě. Jestli se u mě objevuje, tak je to náhodné. Zaměřuji se především na ženské tělo a jeho specifickost. Na to, co žena ztělesňuje v tomto světě za kvality. Už se mi objevilo i téma mateřství. Pro mě je znázorňování ženy její oslavou. Zajímají mne téma s tím spojená jako je vnímání naší tělesnosti. K tomu patří například i sexualita, které se ve svém díle také dotýkám.

Kontext díla

V díle Body, které je součástí série autorských linorytů, se dotýkám ženské křehkosti a intimity. Promítám ji do květinového dezénu a nude barev. Záhyby látky, švy a lemování se stávají grafickými prvky. Každý tisk ze série je originální, každý má svou barevnost a posunutý dekor.

Obraz Schoulená vznikl kombinací kresby graftem na průsvitný hedvábný papír a koláži z barevných hedvábných papírů. Tento typ materiálu mne v poslední době zajímá, podtrhuje intimitu, křehkost a něhu, které se svými díly snažím vyjadřovat.

Toto už asi být nemusí: Ráda zde pracuji s estetickým formalismem, který se prolíná i do těchto dvou děl. Chci tvořit umění, které podporuje ženskou energii a dodává odvahu a radost.

Marie Štumpfová
Schoulená
70x100 cm
hedvábný papír, kresba grafitem a koláž z hedvábného papíru
2023

Marie Štumpfová
Body
70x100 cm
autorský tisk, linoryt
2023

Photo: Dominika Vyskočilová

DOMINIKA VYSKOČILOVÁ

Dominika Vyskočilová (*1999) je studentkou ateliéru Malba III na AVU. Část svého studia strávila také v Lotyšsku. Věnuje se figurální malbě, která často přerůstá do objektové tvorby a instalací. Ve své současné tvorbě zpracovává téma jak je manipulace, sociální vztahy v digitální dimenzi a psychologický vliv kýče a pokleslé estetiky na pudové vnímání člověka. Její práce je dlouhodobě prostoupena referencemi na estetiku charakteristickou pro nultá léta, která se formovala zejména v prostředí internetu. V minulosti vystavovala také v galerii Pragovka nebo galerii Tabačka. Tento rok představila svoji výstavu „Felt cute might delete later“ v galerii na Miladě.

Co pro tebe osobně znamená objektifikace? Setkala ses s ní někdy?

Spiš než tím, co pro mě objektifikace znamená, chci mluvit o tom kde začíná. Neodbytné pískání na ulici, výkřiky oplzlých poznámek či nadávek nebo jen letmé pohledy, které vás svlékají očima. To všechno je objektifikace. Problém začíná tam, kdy muž vnímá ženu jenom jako nástroj k využití či méněcennou podřadnou osobu. V tu chvíli se oprošťuje od emoci jako je láska, litost, pochopení, soucit. S touto problematikou pro mě jde ruku v ruce absence empatie ve společnosti. Díky tomuto odcizení se ve společnosti tvoří propast. Rozvírají se tak tzv. společenské nůžky. Souvisí s tím i mužská neochota až nechuť k pochopení feminismu. Přijde mi, že to spousta jedinců vnímá tak, že my ženy chceme převzít pomyslnou nadvládu nad světem, o tom to ale vůbec není. Chceme jen to, co mají oni. Proč mám na ulici vždycky uhnout já, protože jsem žena, zatímco chlap bezohledně jde jako buldozer a nebojí se do vás i kvůli tomu surově vrazit nebo proč si v létě nemohu vzít šaty nebo sukni? Proč se nikdy v životě nemůžu bez strachu vydat v noci na procházku?

Nemyslím si, že ženy musí přestat býti ženami a muži muži, aby náš systém fungoval. Skrz různé rozhovory s opačným pohlavím vnímám obrovské nepochopení, když přijde na téma feminismu, avšak diskuse občas končí jejich zděšením, při zjištění některých faktů, které jsou stále přítomné ve společnosti. Např. platová nerovnost nebo těžkosti při shánění práce, kvůli pravděpodobnosti těhotenství. Kamenem úrazu je pro mě jejich nevzdělanost a problematika identifikace, nejasná role mužství ve společnosti. Skvěle o tom pojednává kniha Odpojený muž od Zimbardo Philipa, která mě i hodně inspirovala v některých mých dílech. Samozřejmě, že k objektifikaci také patří zlehčování sexuálního násilí: „Vždyť jsi přece žena, to, že tě chlap plácne po zadku, je normální. Jsi si jistá, že jsi s ním nechtěla spát? Nemělo by ti to lichotit? Muži prostě mají svoje potřeby musíš si zvyknout.“ Neučme ženy omezování, ale učme naše muže, jak se chovat k ženám, učme je, že ženy nejsou jen krásné panenky na hraní. Pro mě je zkrátka objektifikace důsledkem selháním našeho systému.

Q)

**Zpracováváš téma objektifikace ve své
tvorbě aktivně nebo je to něco, co se v ní
neplánovaně objeví jako následek nějaké
zkušenosti nebo se jí to dotýká okrajově?**

Myslím si, že jsem nikdy v životě nechtěla cíleně dělat „feministické umění“. Spiš je to něco, co se mě přirozeně dotýká, něco, co intuitivně vnímám, protože jsem žena. Zároveň mi ale záleží na tom, aby na mých dílech bylo vidět, že je tvořila žena. Nemám žádnou ambici hrát si na muže umělce. Možná tato touha po vymezení pramení z glorifikace mužů umělců v předchozích století. Myslím, že je čas, aby ženy odhalily svou pravou podstatu a tvořily „opravdové ženské umění“. Každopádně díky zkoumání popkulturních postav a hraček jsem zjistila spoustu

informací, že některé i vznikly za účelem podpořit ženy jako např. My Little Pony nebo Barbie. To mě nadchlo, chtěla jsem tyto příběhy převyprávět ve své tvorbě a zasadit je do nových kontextů. Hodně mě taky zajalo vnímání žen v anime. Přišlo mi s odstupem času děsivé, k čemu mě to vychovalo. S tím šlo také ruku v ruce zkoumání japonského pojmu Moe a jeho využívání v marketingu. Řekla bych, že se mi tato téma začala propisovat skrz něco úplně jiného, protože s tím prostě souvisí nebo to k nim patří. Těch podnětů je celkově hodně.

Kontext díla

Vybrané dílo Glimpse of time je část souboru, které volně převypravuje příběh známé kočičky Pusheen, jež je stejně vyprázdněná jako dnešní emoji, která používáme na svých telefonech. Zabývá se tématy jako je obžerství a lenost. Zároveň také velice intimním a křehkým poutem mezi dvěma ženami. Spojuje i dětskou nevinnost a infantilnost se sexualitou. Naráží tím i na téma přesexualizované společnosti a vkládání dětské tematiky do kontextů, kde by se vůbec neměla nacházet. Čemu vlastně v dnešní době přikládáme svou pozornost a proč? Je opravdu cílení na primitivní lidské pudy nutné, když chce člověk oslovit větší část společnosti?

Dominika Vyskočilová
Glimpse of time
30x42 cm
Vyšivaný plášt
2023

Photo: Antonie Zichová

ANTONIE ZICHOVÁ

Antonie Zichová (*1998) je studentkou malby na UMPRUM. Jeden semestr strávila také v Peru. Ve své tvorbě inklinuje k ilustrativní malbě, s barevnou živostí a neustále se přetvářejícími se tématy. Opakujícím se motivem jsou postavy různého formátu prostupující prostředím obrazu, které se potýkají s bizarními i každodenními situacemi. Nadsázka se sexuálním podtextem je právě to, s čím Antonii baví pracovat a provokovat. Autorka se kromě malby, kresby a ilustrace věnuje také módě, kde aplikuje svou výtvarnou tvorbu.

Co pro tebe osobně znamená objektifikace? Setkala ses s ní někdy?

Paušalizování a je jedno, jestli se má na mysli ženská nebo mužská objektifikace. Lidé vždy mluví v množném čísle, protože je to pro ně jednodušší. Hodí všechny do jednoho pytla automaticky vytvoří u jedinců nesprávné zařazení, tím se vytvoří trauma, zlost či jiná negativita. Myslím si, že tohle házení do jednoho pytla je nerespektující, protože je pro lidi obecně důležitá individualita.

Osobně jsem se s objektifikací setkala formou bodyshamingu. Zažila jsem narážky typu, že jsem malá, hubená, hezká, ošklivá, prostě klasika. X-krát jsem slyšela vtipy, že jako ženy patříme do kuchyně a tak podobně. Je to sice jen vtip, ale stejně to lidé říkají, a i když to třeba nemyslí vážně, tak je to přesně to, co nabálováním na sebe způsobuje velké problémy. Převážně těm co se vyvijí a sociálně formují. V tu chvíli stačí jedna věta a máte z toho problém na celý život.

Zpracováváš téma objektifikace ve své tvorbě aktivně nebo je to něco, co se v ní neplánovaně objeví jako následek nějaké zkušenosti nebo se jí to dotýká okrajově?

Myslím, že aktivně, ale kolikrát je téma v mých dilech přítomné i nevědomky, vzhledem k tomu, že mi tvorba pomáhá se vyrovnat s různými traumaty, je to zakořeněné v mé podvědomí a často se mi stalo, že i obraz, který se neměl týkat ničeho bolavého, působí nakonec nejznepokojivěji.

Kontext díla

Vybrané dílo zobrazuje vzájemnou ženskou podporu, sesterství. Mezi ženami bývá často rivalita, hodně to ze společnosti cítím a sama často prožívám. Chci tím ukázat, že by to mělo být přesně naopak, musíme držet pospolu. Myslím si, že to je jediná cesta, jak něco změnit. Malovala jsem to původně s určitou nejistotou, která tam však ve finále tolík cítit není a z toho mám upřímně radost. Chtěla jsem postavy propojit alespoň i s přírodou a ve finále tak lehce splývají do země – „matky země“. U série těchto děl pro mě bylo také důležité pracovat s technikou jako takovou. Začínala jsem s olejem, takže jsem používala nějaké starší, pro mě důležité symboly, pro osvojení techniky. Například zvětšené končetiny či podpatky, které značí dominanci. Jedna z postav sedí na velké ruce, což z ní dělá takovou stoličku – symbol stability a je propojená s druhou postavou pomocí bot na podpatku, což opět vede k vzájemné opoře.

Antonie Zichová

Bez názvu

77x92 cm

Olej a textil na plátně

2023

PROČ TATO VÝSTAVA?

Objektifikace je jev, při kterém je určitá osoba vnímána a redukována pouze na svou fyzickou stránku – tělo či některé jeho části. U sexuální objektifikace pak dochází k redukci na sexuální atraktivitu a pojímání osoby jako pouhý objekt k naplnění sexuální touhy. Děje se tak přitom na úkor její důstojnosti, duševních, intelektuálních a emocionálních kvalit. Objektifikace se ve společnosti častěji dotýká žen a tento způsob nahlížení na ně jako na objekty mužské touhy, vede k dehumanizaci a nespravedlivému hodnocení. Dlouhodobě má objektifikace žen mnoho negativních dopadů na jejich zdraví a bezpečí. V neposlední řadě prohlubuje celkovou nerovnost pohlaví ve společnosti.

Paradoxem umění je, že v něm jsou ženy od počátku věků zobrazovány jako objekty, naopak výrazně méně často jsou ženy považovány za významné umělkyně. Právě výtvarné umění se ale v rámci výstavy "WO(bject)MAN / Žena objektem" stává médiem, které na přítomnost problému objektifikace žen a jejich těl upozorňuje.

Zatímco dřívější umění často zobrazovalo ženy z pohledu mužského pozorovatele, současné umělkyně přebírají kontrolu a poskytují svůj vlastní, často kritický pohled na tuto tradici. Výstava "WO(bject)MAN / Žena objektem" je příkladem tohoto trendu. Sedm českých umělkyní, každá se svým jedinečným přístupem a technikou, se vypořádává s problematikou objektifikace. Ať už prostřednictvím fotografií, které ukazují ženy v moci a kontrole nad svými těly, nebo malbami, které zpochybňují tradiční zobrazení ženskosti, každé dílo přináší nový úhel pohledu na toto složité téma.

Tímto způsobem se umění stává zároveň platformou kritiky a nástrojem osvěty. Poskytuje nám prostor k zamýšlení a diskusi o roli žen v umění a v širším kulturním kontextu. Výstava "WO(bject)MAN / Žena objektem" je proto nejen estetickým zážitkem, ale také výzvou k společenské reflexi, debatě a hlavně změně.

PROČ OBJEKTIFIKACE JAKO HLAVNÍ TÉMA VÝSTAVY?

Když jsme se na začátku rozhodli, že tématem výstavy bude právě objektifikace, začali jsme zkoumat její vliv na různé oblasti. Hned jsme si uvědomili, že je snazší najít ty oblasti, ve kterých se objektifikace neprojevuje.

Objektifikace může nabít různé intenzity a podoby, ale vždy se jedná o proces, při kterém je osoba odlišťena a redukována na svou fyzické stránku. Ač se objektifikace může týkat kohokoliv ve společnosti, většinově se dotýka hlavně žen.

Další vrstvou je pak sexuální objektifikace, tedy taková, v rámci níž je na ženu nahlíženo jako na objekt sexuální touhy. Proces, při kterém sexuální objektifikace psychicky poškozuje ženy, poprvé popsaly psycholožky Barbara Fredrickson a Tomi-Ann Roberts v polovině 90. let 20. století. Podle této teorie, když je s ženou zacházeno jako s objektem, na okamžik nahlíží na své tělo z perspektivy osoby, která ji objektifikuje. Následně se začne zabývat svým fyzickým vzhledem a sexuální hodnotou pro ostatní (Fredrickson, Roberts, 1997). Více než 20 let výzkumu od té doby skutečně ukázalo negativní důsledky

"sebeobjektifikace" na ženské zdraví, motivaci, náklonnost a kognitivní, behaviorální a sociální sféru. Proces "sebeobjektifikace" vede u žen k nepřijemným pocitům, jako je stud a úzkost. Americká asociace psychologů upozornila na to, že sexuální objektifikace může vést u dospívajících dívek až k depresivním příznakům. Vliv má také na jejich zdravý sexuální vývoj (APA, 2018).

Další výzkumy také zjistily, že muži i ženy vnímají sexualizované ženy jako postrádající určité lidské vlastnosti, jako je mentální kapacita a morální status. Jiné studie zase poukazují na to, že sexuální objektifikace žen je jedním z možných spouštěčů páchání sexuálního násilí vůči nim. Když je žena vnímána jako objekt, může to odebírat zábrany a snižovat empatii vůči jejím hranicím. Dalším možným pojitkem je normalizace objektifikace, která také přispívá k tomu, že je objektifikace tolerována a sexualizované násilí pasivně přijato. Lidé, kteří ženy objektifikují jsou pak také náchylnější k agresi vůči nim (Sáez, Expósito, 2019).

Od samého dětství jsou dívky vystaveny pohledu, který hodnotí jejich vzhled. Poslouchají komentáře týkající se jejich postavy a z mnoha pohádek získávají pocit, že musí být krásnými princezny, aby měly nějakou hodnotu ve světě. Jsou učeny, že jejich tělo je klíčovým faktorem určujícím, jak s nimi bude v životě zacházeno.

Pokud se přesuneme do profesionálního prostředí, objevíme další rozměr problematiky. Profese jsou často redukovány na sexuální atributy, což vede k vytváření dalších stereotypů. Nejednou jsme každý jistě byli svědky situací, kdy byly ženy označovány za "učitelku z porno" nebo byly vystaveny vtipům o "sexy sestřičkách" nebo "letuškách". Tyto stereotypy a sexuální objektifikace mohou bránit ženám v profesním růstu a znežovat jejich schopnosti a kvalifikovanost.

Vzhledem k dnešní digitální době, je důležité také brát v úvahu existenci objektifikace na sociálních médiích. Internet se stal prostředím, kde se objektifikace může šířit ještě rychleji. Na sociálních sítích se jednotlivci můžou anonymně vyjadřovat a hodnotit ostatní na základě vzhledu a dehumanizovat je. Ostatně samotná síť Facebook vznikla původně k hodnocení žen.

V rámci objektifikace na internetu nemůžeme opomenout také palčivou otázku sexuální objektifikace sebe sama. Platformy jako OnlyFans často vyvolávají diskuzi. Někteří je kritizují za komerčnízaci těla, ale jiní je považují za projev sexuální svobody a autonomie. Důležité je, že žena má v takových případech kontrolu nad obsahem, který sdílí, a činí tak ze své svobodné vůle. Dokonce i jednoduchá selfie na Instagramu může být využitím empowerment a kontroly nad svou vlastní prezentací.

Tady ale nekončíme. Pokud bychom chtěly popsat všechny sféry, kterých se objektifikace dotýká, vydalo by to na celou knihu. Tento text a samotná výstava by ale měly sloužit jako podnět k zamyslení nad rozsahem a dopady objektifikace ve společnosti. V neposlední řadě i nad tím, jak postihuje vás konkrétně.

Je důležité, abychom se této problematice věnovali a pracovali na vytvoření společnosti, kde jsou jednotlivci hodnoceni nejenom podle svého vzhledu, ale také podle svých schopností, hodnot a vnitřního potenciálu. Věříme, že právě výtvarné umění je silným nástrojem pro zvýšení povědomí o této problematice a pro podporu rovnosti a respektu ve společnosti.

WOMAN
OBJECT

DOPROVODNÝ PROGRAM

KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA S KURÁTORKOU VÝSTAVY

8.11.2023 ANNA PRAIBIŠOVÁ, VYSTAVUJÍCÍ UMĚLKYNĚ

Jak se objektifikace dotýká tvorby a každodenního života umělkyně? Vypadalo by jejich umění jinak, kdyby žily ve společnosti, která neobjektifikuje ženy? Může mít umění pozitivní vliv na změnu společenského narrativu? Komentovaná prohlídka výstavy formou debaty s kurátorkou a vystavujícími umělkyněmi bude hledat odpovědi nejen na tyto otázky, ale poodhalí i historický kontext objektifikace žen v umění.

POSTAVENÍ ŽEN A SPOLEČENSKÁ ODPOVĚDNOST VE SKUPINĚ ČEZ

MICHAELA CHALOUPKOVÁ, ČLENKA PŘEDSTAVENSTVA SPOLEČNOSTI ČEZ A ŘEDITELKA DIVIZE SPRÁVA PETRA JUNGER, MANÁŽERKA ÚTVARU DIVERZITA A INKLIZE VE SPOLEČNOSTI ČEZ

15.11.2023 BEAT SEXISM TALKS

Beseda se zaměří na pracovní pozice samotných panelistek, ale i postavení žen ve Skupině ČEZ celkově. Jak ČEZ usiluje o zvýšení zastoupení žen na různých pozicích napříč jeho hierarchií? Jak se ČEZ staví k otázce gender pay gap a jak ji řeší? Jak pojímá udržitelnost a jaké jsou další kroky, které ČEZ podniká směrem k větší diverzitě a genderové využávěnosti? Na tato téma se s panelistkami bude bavit podcastová sestava Beat Sexism Talks: Blerta Sejdija, Veronika Šimková a Magdalena Matoušková.

Místnost Minuta, Skautský institut Staroměstské náměstí

SEXUÁLNÍ A DOMÁCÍ NÁSILÍ, ANEB KDE OBJEKTIFIKACE KONČÍ

ZUZANA HOLÁ, ŘEDITELKA NADACE VODAFONE ROSA CENTRUM

22.11.2023 TEREZA OTAVOVÁ, ZAKLADATELKA VEŘÍM TI

Studie ukazuje, že jedním z dopadů objektifikace a sexuální objektifikace na ženy kromě problémů s psychickým zdravím a sexuální identitou je i zvýšení násilí (sexuálního a domácího) páchaného vůči nim díky tomu, že jsou v rámci objektifikace vnímány jako méně lidské. Právě na stránku násilí propojenou s objektifikací se tato panelová debata zaměří. Jak přistupuje k boji a prevenci proti domácímu násilí Nadace Vodafone v rámci jejich projektů? Jak pracuje s ženskými oběťmi násilí centrum ROSA? A jaké zkušenosti z praxe řešení případů z pohledu právní pomoci obětem a soudnictví má organizace Věřím ti? Moderovat debatu a pokládat tyto otázky bude Veronika Šimková, COO Beat Sexism.

OBJEKTIFIKACE ŽEN V REKLAMĚ

BEAT SEXISM TALKS

29.11.2023 NESEHNUTÍ

Dva spolky Beat Sexism a Nesehnutí se spojí v diskuzi o objektifikaci žen v médiích. Nesehnutí až do roku 2018 deset let v kuse monitorovalo situaci sexistické reklamy v českém mediálním prostoru a pravidelně udílelo anticenu "Sexistické prasátečko" těm nejhorším. Jako, že je v českém mediálním prostoru i nadále přítomna a tolerována sexistická reklama? Jak tyto případy (ne)řeší Rada pro reklamu? A které značky by zasloužily anticenu za posledních 5 let?

Poděkování

Výstava "WO(object)MAN / Žena objektem" představuje důležité téma objektifikace žen a otevírá diskuzi o jevu, který prostupuje českou společností. Často se nám stává, že jsme konfrontováni s problémy, o jejichž existenci nechce společnost slyšet ani o nich hovořit. Naše organizace Beat Sexism si klade za cíl narušit tento uzavřený přístup a aktivně rozvíjet diskuzi o tématech ženských práv.

Nikdy bychom to však nedokázali bez pomoci lidí a organizací, které věří v naše poslání a sdílí naše hodnoty.

Proto bychom rádi vyjádřili hlubokou vděčnost generálnímu partnerovi výstavy Nadaci ČEZ, která nás podporovala od samého začátku a jejíž sponzorství bylo klíčové pro realizaci celé výstavy.

Naše díky patří také partnerům GoOut, Nadaci Vodafone, mediálnímu partnerovi Heroine a Skautskému institutu, ve kterém výstava celý listopad probíhá.

Výstava je důkazem toho, že komunita a spolupráce má nesmírnou sílu. Jsme vděční, že můžeme společně pracovat na změně, kterou naše společnost potřebuje.

GENERÁLNÍ PARTNER

PARTNER

Nadace
Vodafone
Česká republika

MEDIÁLNÍ PARTNER

VIZUÁLNÍ IDENTITA

PROSTORY

O nás

Beat Sexism je mezinárodní nezisková organizace, která se zabývá žensko-právní tématikou, dokumentuje případy sexismu, genderové diskriminace a nerovnosti. Organizace vytváří iniciativy, výzkumy a kampaně zaměřené na vzdělávání společnosti o aktuálních problémech v této oblasti. Mezi nejzávažnější problémy, které se snaží Beat Sexism zviditelnit, patří násilí, znásilnění, pouliční obtěžování, systémové a stereotypní postoje k ženám a mnoho dalších forem sexismu a diskriminace. Neustále také usiluje o specifické vzdělávání související s tématem sexismu, které v institucích jako jsou školy a univerzity chybí. Mezi platformy vzdělávání patří i podcastová série Beat Sexism Talks na úspěšné české platformě GoOut. V této podcastové sérii organizace prohlubuje osvětu o tématech probíraných na jejich sociálních sítích s experty.

Team

Kurátorka výstavy:

Anna Praibišová

Vedoucí tým:

Blerta Sejdija

Veronika Šimková

Magdalena Matoušková

Architekt výstavy:

Josef Šmid

Asistence:

Jan Houška

Branding a vizuální identita:

Milky Way Creative

Markéta Opravilová

Anna Fischerová

Amir Ameen

Fotografie a videografie:

Olivie Dvořáková

Sarah Köverová

Nikolas Rigo

